

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

Quando Episcopus possit in votis dispensare. Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

S. V. M. M. A. R. I. V. M.

1. Exceptis votis Papa reservatis, in reliquis Episcopus dispensat. Quenam vota sint Papa reservata, ibidem.
2. Eadem facultatem habet Capitulum sede vacante.
3. An Regulares possint in votis dispensare, & n. 4. & 5.
6. An valeat dispensatio concessa, absque iusta causa.
7. An requiratur consensus eius, in cuius favorem votum emissum fuit.
8. An possit Episcopus cum alienis subditis dispensare. Absolutio à censuris exteris impendi potest, ibidem.
9. Vagi veniunt sub nomine priorum subditorum.
10. In quibus casibus Episcopus dispensare possit in votis Summo Pontifici reservatis.

CAP. II.

Quando Episcopus potest in votis dispensare.

1. Xceptis votis, seu iuramentis perpetuæ continentiæ, Religionis, peregrinationis terræ Sanctæ, Apostolorum Petri & Pauli, & S. Iacobi in Compostella, quæ Sedi Apostolicæ sunt reservata, in reliquis dispensare potest Epi-

scopus etiam electus, & confirmatus, licet non consecratus. *glos. in cap. ex multa v. incumbit de vot. & in cap. nuper ver. retinuit de Sent. excomm. Sylu. in ver. Votum q. num. 3. dict. 4. Nau. in Man. cap. 12. num. 75. Lezan. in Sum. qq. reg. tom. 1. cap. 19. nu. 24. Dian. par. 7. tract. 2. ref. 1. Grass. decisaur. par. 2. lib. 2. cap. 10 nu. 4 & alij communiter:*

2. Eamdem facultatem habet Capitulum Sede vacante, ac Prælati etiam locales ordinum exemptorum, cū habeant iurisdictionē ordinariā ecclesiasticam *Barb. de offic. & pot. Episc. par. 2. all. 36. n. 9. & seq. Laym. in Theol. Mor. lib. 4. tract. 4. cap. 8. num. 6. Bonacin. de legib. disp. 4. quas. 2. pun. 7. num. 9. & alij;* quamquam in Religiosis propriè non habet locum dispensatio: quia si vota præcedunt professionem, ipso iure in professione dispensantur iuxta *cap. scriptura de vot. & vot. redemp. si verò sequantur, firma non sūt, nisi consentiente Prælato, ut re- fte notat Sylu. loco cit. num. 3. & inf. quarto:*

4. Præterea Confessores regulares habentes communicationem cum Benedictinis, & Iesuitis, possunt vota Episcopo reservata commutare, *ut d. Layman. apud Lezan. in Sum. to. 1. cap. 19 nu. 23.* Item ex Concessione Innocentij VII. Confessarij ex ordine fratrum Minorum, & alij, qui privilegiorum ordinis S. Francisci sūt participes, possunt in omnibus votis dispensare, in quibus possunt Episcopi, præterquam in voto pe-

re-

reginationis vltra duas dietas, ut d. Nau. in m. n. cap. 12. num. 79. vers. undecimo. Quod intellige de votis Episcopo iure communi reseruatis, nō tamen reseruatis iure speciali. *Mirand. in Man. Pral. to. 1. q. 47. art. 4. cōclus. 2. quem refert Barbos. de offic. & pot. Episc. p. 2. all. 36. n. 15.* & ideo nō possent dispensare in eo casu, in quo Episcopus dispensat vti Apostolicę Sedis de legatus, vel ob grauem necessitate accedente morali impotentia ad eundem Summum Pontificem *Dian. par. 1. tract. 1. ref. 56. Barb. loco citat. d. part. 2. allegat. 37. numer. 14.*

6 Huiusmodi tamen dispensatio fieri non debet sine iusta causa, ut docent communiter Doctores: si verō sine iusta causa fiat, valida quidem est, licet sit illicita, ut cōstat ex cap. manifestum 33. q. 5. & docet Caiet. 2. 2. q. 88. art. 2. quem sequitur Nau. in m. n. cap. 12. nu. 73. *Laym. in Theol. mor. lib. 4. tractat. 4. cap. 8. num. 4. ubi cit. Llam. par. 3. Method. cap. 4. §. 42. quatuor contrarium teneant alij apud Bonacin. d. §. 4. n. 24.*

7 Requiritur etiam consensus illius, in cuius fauorem votum emissum fuit, si ab eo fuerit acceptatum, idem Bonacin. ubi sup. num. 25. ubi citat *Filliac. tract. 26 cap. 9. quęst. 5. nu. 257. & seq. Azor. 1. par. lib. 11. cap. 19. quęst. 12. Glau. Reg. lib. 6. cap. 11. num. 121. & alios, quibus adde Dian. part. 6. tract. 6. ref. 61.*

8 An verō possit Episcopus cum alienis subditis dispensare? negatiuē respondent DD. apud Barb.

de offic. & potestat. Episcop. parte 2. alleg. 36. numer. 17. & sequent. & ideo non potest dispensare in voto Scholaris, sicut nec potest eum ordinare sine licentia proprii Episcopi *cap. cum nullus de Tempor. ordin. in 6.* nisi fortē adesset talis consuetudo, ut supra diximus de absolutione à iuramento *lib. 5. cap. 6. nu. 3.* quemadmodum absolutio à cęsuris propter receptam Ecclesię consuetudinem exteris impendi potest, ut sentiunt Doctores communiter. idemque dicendum, si aliqua necessitas id postulare; tunc enim posset Episcopus dispensare cum exteris, qui ad eius diocesium cōfluunt animo sibi habitandi aliquo tempore diuturno, ut pro maiore parte anni, vel ad expediendū aliquod negotium, quod breui tempore expediri non solet, ut d. *Less. lib. 2. cap. 40. dub. 18. num. 121. Henric. lib. 6. cap. 14. nu. 8. Sanch. de Matrim. lib. 3. disput. 23. nu. 12. & seq. & in Summ. tom. 1. lib. 4. c. 37. num. 27. quos refert, & sequitur Dian. part. 8. tractat. 3. ref. 47.*

9 Nomine verō propriorum subditorum veniunt etiam vāgi: isti enim contrahunt s̄domicilium in loco, in quo pro tempore reperiuntur, *Bonacin. in tract. de legib. disp. 4. q. 2. pun. 7. num. 4. & 5. & alij.*

10 Potest autem Episcopus in multis casibus dispensare etiam in votis Summo Pontifici reseruatis: primò, quando adest impedimentum ad eundem Summū Pontificem, & vrgens causa, seu grauis necessitas cogit, ut dispensatio

zio concedatur *Sylu. in verb. Vo-*
tum 4. q. 4. Nau. cap. 12. num. 76.
Bonacin. d. punct. 7. §. 4. num. 15.
etiamsi adsit recursus ad Apo-
stolicum Nuntium *Barbos. d. par.*
2. all. 43. num. 8. 13. & seq. & mul-
to magis posset suspendere exe-
cutionem voti ad tempus, dum-
modò non adeò differatur, vt vo-
uens ob longam dilationem fie-
ret impotens ad illud persoluē-
dum *Bonacin. loco cit. numer. 21.*
vers. sexto, & alij.

Secundò potest dispensare,
quãdo votum per metum etiam
leuem emissum fuit: quia cum
referuatio votorum sit odiosa,
non videtur extendēda ad vota
per metum emissa *glos. in cap. Ab-*
bas ver. coactus versus fin. ex. de
ijs, quæ vi metusue caus. sunt. &
alij apud Bonacin. loco cit. nu-
mer. 17.

Tertiò potest dispensare in vo-
to conditionali de materia alias
referuata, vt dicunt omnes serè
Theologi contra Sot. & alios apud
Barbos. de offic. & potest. Episc.
part. 2. all. 37. num. 5. & 6. additq.
Dian. par. 1. tract. 11. ref. 54. quod
Episcopus in tali casu potest di-
spensare non solum ante, sed etiã
post impletam conditionem: ve-
rius tamen est, quod ante imple-
tã conditionem Episcopus di-
spensare possit, non autem pos-
stea: quia in tantum Episcopus
dispensat in voto conditionali, in
quantum votum non impleta
conditione non est perfectum, &
suspenditur enim consensus vsq.
ad conditionis euentum; & ideo
ad illud non potest extendi re-

feruatio, quæ cum sit odiosa non
est amplianda ad vota imperfe-
cta; quæ ratio non militat post
adimpletam conditionem, quia
tunc votum censetur perfectum,
& absolutum, ita *Reginald. lib.*
13. nu. 336. Clau. Reg. lib. 6. cap. 11.
num. 77. Less. lib. 2. cap. 40. dub. 15.
num. 106. & alij apud Bonacin. d.
disp. 4. quest. 2. punct. 7. §. 4. nu-
mer. 17.

Limitatur tamen hæc conclu-
sio in voto conditionali, quod fit
in penam, verbi gratia, iuro, seu
voueo, me non iururum tali lu-
do: si secus fecero ingrediar re-
ligionem; posset enim tunc Epi-
scopus etiam post adimpletam
conditionem dispensare, quia ta-
le votum non fit ex affectu erga
Religionem, sed potius, vt vouēs
retrahat se ab illo malo: votum
autem, quod Papæ referuatur,
censetur illud, quod fit ex dire-
cta volitione ex affectu boni,
quod promittitur, ita *Aragon.*
2. 2. quest. 88. artic. 12. Lopez in
Instructor. Conscien. part. 1. cap.
44. colum. 2. Tolet. in Summ. lib.
4. cap. 18. in fin. Henriq. lib. 7. de
Indulgen. cap. 30. §. 6. & alij apud
Barbos. de offic. & pot. Episc. p. 2.
all. 37. n. 7.

Vnde poterit similiter Epi-
scopus dispensare cum muliere,
quæ ex nimio affectu erga virum,
& sequenturas nuptias vouit, aut
iurauit, si nuptiæ successum non
habuerint, se religionem ingres-
suram, vt *d. Layman. lib. 4. tr. 4. c. 2.*
num. 10.

Secus esset, quando conditio
nō apponitur ad suspendendum

consensum usque ad expeditionem
uentam, sed apponitur ad ter-
minandum tempus adimplendi
votum; tunc enim Episcopo di-
spensare non licet; unde si quis
uoueat religionem, si Pater obie-
rit, ad Papam pro dispensatione
recurrere debet, quia particula,
si, apponitur ad terminandum
tempus adimplendi votum, quā-
do videlicet Pater obiecit, *ut*
d. Bonacin. ubi supra d. §. 4. n. 17.

Quartò potest Episcopus di-
spensare in voto continentie non
perpetuo, sed ad tempus seruan-
dæ, quia non est votum perfe-
ctum, & absolutum castitatis
Nau. in man. cap. 12. nu. 76. Dian.
par. 1. tr. 11. ref. 57. & alij commu-
niter. Unde poterit Episcopus
dispensare in voto de non con-
trahendo matrimonium, seu nū-
quam nubendo, quia non est vo-
tum simpliciter castitatis: neque
illud violatur, si uouens cum alia
fornicetur, *Nau. loco cit. ubi di-*
cit, ita seruari in sacro Peniten-
tariæ Prætorio, & alij apud
Barbos. d. par. 2. all. 37. nu. 17. vers.
ex predict. item posset Episco-
pus dispensare in voto non for-
nicandi, aut abstinendi ab alio
actu venereo: quia similiter ta-
lia vota non sunt vota perfecta
castitatis, cum possit sic uouens
adhuc matrimonium contrahere
Bonacin. loco cit. d. pun. 7. §. 4. nu.
21. vers. Quinto Dian. d. par. 1. tr.
11. ref. 61. idem dicendum de vo-
to seruandi castitatem coniuga-
lem: quia id non est votum ca-
stitatis absolutum, sed partis
Henriq. lib. 7. de Indulgent. cap. 30.

num. 6. & alij apud Barbos. d. all.
37. num. 18. posset etiam dispen-
sare in voto suscipiendi sacros
ordines: tum quia non est votū
castitatis, sed assumendi statum,
cui castitas annexa est: tum
quia non promittit castitatem
presentem, sed futuram, scilicet
postquam fuerit ordinatus;
& ideo si talis fornicetur, ante-
quam ordines suscipiat, non
proinde facit contra votū. Nau.
conf. 18. de vot. Dian. d. par. 1. tr.
11. ref. 64. ubi citat Azor. p. 1. lib.
11. cap. 19. §. 9. Less. lib. 2. c. 40. dub.
18. num. 124. Vghean Sum. tom. 2.
cap. 129. cas. 34. & alios.

Quintò potest Episcopus di-
spensare in voto ingrediendi re-
ligionem arctiorem commutan-
do illud in laxiorem *Bonacin. de*
legib. d. disp. 4. q. 2. pun. 7. §. 4. n. 21.
Barbos. d. par. 2. all. 37. nu. 7. vers.
limita 2. & alij apud Dian. par. 1.
tr. 11. ref. 55.

Sextò potest similiter dispensa-
re in voto triplicis peregrinatio-
nis reseruatæ, quando uouentis
finis non fuit ad inuisenda ea lo-
ca, sed ad alium finem, puta
si quis uoueat ire Romam ad im-
petrandum à Summo Pontifice
absolutionem alicuius peccati,
ut dicunt DD. quos refert, & se-
quitur Barbos. d. all. 37. num. 18.
vers. limita 5. item si quis uouerit
ire nudis pedibus ad limina Apo-
stolorum, vel peregrinari ad
S. Iacobum stipem osuatim quæ-
rendo, potest Episcopus huius-
modi votū in peregrinationem
equestrem commutare, ijs etiam
concessis, quæ ad vice susten-
tatio.

rationem sunt necessaria: quia tunc non commutatur substantia, voti, sed quædam circumstantia, ita Less. & alij apud Bonacin. d. 9. 4. num. 2. 1. vers. Item votum.

His adde, quod quando dubitatur, an votum sit reservatum, iudicandum est in partem benigniorem, ut reservatum non censeatur: idemque dicendum, si dubitetur de illius validitate. Barbosa. d. par. 2. all. 37. num. 18. vers. limita 5. in fin. Bonacin. ubi supra num. 17. vers. tertio, & alij.

S V M M A R I V M.

1. Episcopus potest dispensare in irregularitatibus, ac suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, & in alijs casibus occultis Sedi Apostolicæ reservatis suos subditos absolvere ex Conc. Tridentino.

2. Occultum qualiter sit accipiendum.

3. An possit Episcopus eum absolvere, qui in uno loco commisit delictum publicum, & in eo loco, ubi commoratur, sit occultum.

4. Quando delictum censeatur deductum ad forum contentiosum.

5. An possit Episcopus dispensare, si delinquens fuit absolutus ex defectu probationis.

6. Quid si delictum fuit simpliciter probatum.

7. Et an possit dispensare, si delictum est transigibile, & reus se composuit cum parte, vel fisco.

8. Quid si iudicium non fuit sententia finitum eo quod Accu-

sator per annum tacuerit.
9. Et quid si delictum iam puni-
fuit.

10. In quibus differat absolutio à censuris, & dispensatio super irregularitatibus, & suspensionibus Papa reservatis.

Quando Archiepiscopus iurisdi-
ctionem habeat in subditos suo-
rum suffraganeorum, ibidem.

An possit Episcopus in irregula-
ritatibus, & suspensionibus oc-
cultis dispensare cum Religio-
so exempto, ibidem.

11. Quinam veniant nomine Epif-
coporum in hoc casu, & n. 12.

14. An possit Episcopus prædictam
facultatem absolventi, & dis-
pensandi particulari Sacerdoti
delegare.

15. An Episcopus possit absolvere à
Censuris alteri Episcopo, seu
Prelato reservatis.

C A P. III.

An, & quando possit Episcopus
in irregularitatibus, suspensio-
nibus, & alijs casibus Sedi
Apostolicæ reservatis
dispensare, seu
absolovere.

1. **S** A C R A Tridenti-
na Synodus Epi-
scopis indulget, ut
in irregularitatibus
omnibus, & suspen-
sionibus ex delicto occulto pro-
venientibus, excepta ea, quæ ori-
tur ex homicidio voluntario, &
exceptis alijs deductis ad forum
Oooo 2 contin.